

MÈTODE MULTIMÈDIA DE FLAUTA DOLÇA

Flauta a la Primària

Flauta a la ESO

Flauta a les Escoles de Música

Metodologia per al professor

Ignasi C. S.

Especialista en Educació Musical

1 - INTRODUCCIÓ

Sent conscient de la necessitat d'impulsar l'aprenentatge d'un instrument melòdic (per excel·lència, la flauta), tal com insinua la Reforma, em proposo oferir una metodologia i uns materials que permetin aquest objectiu de la forma el més eficaç i atractiva possible.

Heus ací un **un Mètode de Flauta dolça amb un ampli Repertori Multimèdia i Multiplataforma de 444 melodies i cançons d'arreu del món**, perfectament **ordenades per grau de dificultat** i que es presenta en una plataforma multimèdia i multiplataforma amb 9 formats: partitures físiques, mus, midi, mp3, àudio, doc, gif, pàgines dinàmiques d'internet i vídeo. A més a més aquest és un repertori que **es pot aplicar perfectament a d'altres instruments o àmbits musicals i extramusicals**, com ara la Llengua, el Català i la seva normalització, així com a d'altres Idiomes (per la gran quantitat de cançons d'arreu del món), les Noves Tecnologies (per la plataforma en la què es presenta), i la Projectió a la Dimensió Europea i Mundial, etc... Cal fer esment especial **a les melodies** seqüenciades en format "Music Time", amb totes les avantatges que comporta disposar de **partitures "dinàmiques"**.

L'objectiu d'aquest ampli repertori és que sigui una **eina valuosa per als professors i alumnes** de Centres d'Educació Primària i Secundària, d'Escoles de Música i Conservatoris, de **Corals i per a totes aquelles persones que fan música** en alguna de les seves vessants (cantant, tocant instruments, dansant, escoltant o fent llenguatge musical).

Aquest repertori **s'integra en un de més ampli de 1.000 melodies**, seqüenciades exclusivament en format "Mus" i perfectament ordenades en carpetes de dificultat i àmbit creixent.

La **realització** de la major part **d'aquest treball** forma part d'un **Projecte d'Estudi** que l'autor ha desenvolupat gràcies a una **Llicència per Estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya**.

Totes les melodies del Repertori en format Mus, del "Music Time", si no s'especifica el contrari, han estat acuradament seqüenciades i arranades per l'Ignasi C. S., Especialista en Educació Musical. Tanmateix l'autor és conscient que poden haver errors d'escriptura, arranament o crèdits d'entre tantes melodies, per la qual cosa en demana disculpes i es compromet a anar-los esmenant en posteriors versions si se li va indicant. L'ús d'aquestes seqüenciacions midis és lliure i ha de ser sense ànim de lucre, i en cas de distribució es demana indicar-ne la procedència i l'adreça de correu electrònic de l'autor. S'informa que hi ha en preparació una carpeta d'ampliació amb unes 300 melodies més.

Per a qualsevol consulta, suggerència, correcció, comentari o agraïment sobre aquest Repertori i Mètode Multimèdia us podeu adreçar a: ignasics@correu.vilaweb.com

Que gaudiu de la música. Que estimeu la música.
Sine musica nulla vita, sine vita nulla musica.

2 - OBJECTIUS DEL REPERTORI I MÈTODE MULTIMÈDIA DE FLAUTA DOLÇA

Fomentar la interpretació instrumental com a sistema de fruïció, expressió i comunicació.

Oferir un mètode multimèdia original i ben graduat i un aprenentatge interactiu mitjançant exercicis i activitats diverses.

Sensibilitzar la capacitat auditiva i interpretativa amb melodies catalanes i de tot arreu.

Aconseguir que els alumnes de Primària **estiguin motivats** i sentin entusiasme per l'aprenentatge de la flauta.

Aconseguir que aprenguin a tocar la flauta amb dolçor, amb atac simple i compost, amb una bona postura i respiració.

Aconseguir que sàpiguen tocar correctament i de memòria un repertori bàsic d'unes 100 melodies a triar d'un repertori proposat de 1000 melodies.

Aconseguir que arribin a cultivar el gust estètic per la interpretació i l'entusiasme de practicar i tocar de forma voluntària i espontània.

Aconseguir que la metodologia i els materials emprats en l'aprenentatge de la flauta:

- Els ajudi a valorar més la música en la vessant interpretativa

- Els ajudi a treballar de forma interrelacionada la major part dels elements de l'Educació musical: cançons treballades, educació de l'oïda, elements del llenguatge...

- Els ajudi a tenir un nivell de solfeig el més semblant a un "Primer de Conservatori", talment que puguin **ser capaços d'extrapolar els seus aprenentatges a la interpretació de melodies de dificultat semblant o contextualitzades.**

3 - MÈTODE

CLASSIFICACIÓ DEL MÈTODE MULTIMÈDIA DE FLAUTA DOLÇA

Aquest Mètode té una triple classificació:

- 1) **Àrea curricular d'Educació Musical**
(en quant a que és un **mètode de flauta** i a més el relaciona amb la resta dels apartats).
- 2) **Noves tecnologies, Informàtica**
(perquè es presenta en una **plataforma multimèdia**).
- 3) **Temes generals o transversals, Educació dels valors i Dimensió Europea**
(doncs s'inclouen melodies d'arreu del món i cançons de contingut)

FONAMENT METÒDIC

Com vulgui que l'eix vertebrador de l'Educació Musical a Primària és fonamentalment la cançó i especialment la catalana, es lògic que almenys en un 50% les melodies per a flauta han de ser de cançons catalanes ja apreses o per aprendre, talment que flauta i cançó facin una simbiosi fructífera que a més a més seran com potents leitmotifs didàctics i motivadors que permetran treballar i relacionar en un alt grau tots els elements del currículum per a l'Àrea de Música a la Primària.

Així, aprofitarem les cançons catalanes com a catapulta o com a objectiu final...

Com a catapulta perquè el fet de conèixer prèviament la cançó, havent assolit internament el seu ritme, melodia, tempo, caràcter..., facilita molt la tasca a l'hora de l'aprenentatge interpretatiu en un instrument com la flauta. Així, els infants comencen a associar les notes i figures escrites en solfa amb les diferents alçades i durades que presenten les cançons, les quals coneixen perquè les han cantades prèviament (en el curs o cicle anterior, amb un cançoner pro-flauta...) o opcionalment en el mateix curs (treball paral·lel). Aquest aprenentatge el poden extrapolar a d'altres melodies (el 50% restant del repertori) desconegudes per a ells però amb elements musicals semblants, talment que els infants viuen la joia de poder ser capaços d'interpretar-los amb un mínim d'estudi...

FINALITAT DE LA TASCA DEL CANTANT, SEGONS TONI GIMÉNEZ

Ajudar a créixer la mainada de forma positiva. Desvetllar el gust per la vida i per tot el que de noble i bo ens ofereix i encomanar el desig de donar el millor com a persones, envers els altres. Les cançons i la música són un recurs excel·lent per aconseguir-ho: et posen en contacte amb els elements més purs de tu mateix, amb els sentiments i amb l'amor. La cançó és una eina pedagògica per a l'educació integral.

CARACTERÍSTIQUES DEL MÈTODE MULTIMÈDIA DE FLAUTA DOLÇA:

- 1) L'**aprenentatge** és **consolidador**, **integrador** (doncs interrelaciona, unifica i referma) i **extrapolador** (els elements rítmics i melòdics apresos en determinades melodies es poden aplicar a d'altres partitures desconegudes però semblants).
- 2) El seu **repertori** està rigorosament **seqüenciat** en carpetes de dificultat creixent, és molt **ampli** (500 partitures visualment clares i adaptades de Cançó Catalana, melodies populars d'arreu del món, melodies clàssiques i melodies diverses) i també prou **flexible** (mentre es respecti la tria d'un 50% de temes en català i l'ordre de dificultat hom pot seleccionar aquelles melodies que més s'adaptin a les necessitats i gustos estètics dels nostres aprenents de músics).
- 3) El mètode resulta molt atractiu perquè es presenta en una **plataforma multimèdia**:
 - **4 quaderns amb 444 partitures físiques; en podem seleccionar els temes desitjats**
 - **Un CD rom amb el repertori en format mus, midi, mp3, doc...** Totes indexades.
 - **4 CDs àudio (1 per quadern)**
 - **La didàctica de la Flauta (en suport físic i magnètic)**

SINÈRGIA DE MÈTODES

D'igual forma que podríem fer amb els altres apartats, en la metodologia per a flauta integrarem i adaptarem la major part de corrents pedagògic-musicals, que a partir de la segona meitat del segle XIX van començar a fonamentar els conservatoris europeus:

Mètode Jacques Dalcroze (Marcar el ritme amb tot el cos -eurítmia- per interioritzar els diferents valors i cèl.lules rítmiques els diferents valors ...)

Mètode Maternot (l'educació de l'oïda prèvia a la lectura, la relaxació, exercicis de presentació-imitació-reconeixement...)

Mètode Orff. (Crear-percebre-interpretar. Els tresors acumulats a les cançons infantils tradicionals són un punt de partida natural. Exercicis rítmics de 4 en 4 pulsacions-compassos, per a treballar la quadratura. En un principi evita silencis. Exercicis de ressò, canons melòdics, obstinats. Cançons i melodies pentatòniques: acompanyament instrumental Orff-Schulwerk...)

Mètode Willems (Jocs de ritmes interiors i percepcions auditives. Polirrítmies a dues mans Ordenació de les activitats: 1-cançons, 2-escoltar-reconèixer-reproduir, 3-classificar, 4-altura so i direcció-, 5-ritme i mètrica, 6-invençió-improvisació, 7-nom notes i graus, 8-introducció a la lectura i escriptura...)

Mètode Shinichi Suzuki (Tècnica instrumental per aprenentatge auditiu; ajuda al desenvolupament auditiu; la grafia ve posteriorment. Psicomotricitat-interpretació musical. La digitació s'aprèn lúdicament. ..)

Mètode Justine Ward (Música per a tots. Notació- musical figurada o numèrica (1...7) Gran importància del cant: cançons tradicionals i folklore de diferents països.

Mètode Zoltan Kodaly ("La música és tan necessària com l'aire"). Principal, activitat: el cant tradicional, en llengua vernacle. Parteix de la música folklòrica i motius tradicionals infantils perquè mena més ràpidament a la música clàssica que no pas la música lleugera: "una cançó folk té el mateix valor estètic que les fugues de Bach o les sonates de Beethoven". Cant, dictat, lectura, escriptura. Un element musical primer es treballa amb cançons, Jocs de grafia musical. Fonomímia i síl.labes Kodaly (ta, tit-ti...).

Mètode Ireneu Segarra (Molt especialitzat. El solfeig intern...)

4 - NOTES SOBRE EL REPERTORI

Al llarg de la meua experiència i com a professional, he anat trobant, pel que fa a la meua tasca en particular, **la forma més ràpida, eficaç, didàctica, estimulant i atractiva** d'introduir als educands en el món de la pràctica interpretativa amb un instrument tant a l'abast de tothom com és la flauta dolça.

El secret d'un aprenentatge ràpid i eficaç de la flauta està en la motivació, en la filosofia d'un mètode multimèdia i en un bon repertori.

El present repertori és una proposta no exhaustiva, no inclusiva i no exclusiva. Però sí pretèn ser el suficientment àmplia com perquè el mestre pugui triar dels diferents apartats de forma seqüenciada i progressiva, d'acord les necessitats i els gustos. A mesura que pugen els cursos, s'amplia més el repertori a altres cultures, sense oblidar mai la referencial, la nostra, la catalana. Així, cada mestre, a la seva escola, pot triar d'entre un repertori de 1000 melodies sempre i quant respecti la seqüenciació i una quantitat mínima per apartat i una quantitat mínima total.

Heus ací un **repertori**.

- **Ben seqüenciat.** Comença amb notes de fàcil digitació i melodies de fàcil interpretació per anar incorporant amb absolut rigor les restants notes, vigilant igualment la progressió en l'àmbit, figures rítmiques, intervals, alteracions, tonalitats i resta d'elements del llenguatge. Així, us trobareu les melodies dins de diferents carpetes d'acord els elements de llenguatge que s'hi treballen.
- **Pluricultural.** Es basa en un 50% en cançons catalanes o en català per tal d'accentuar i refermar la nostra cultura sense oblidar, però, la projecció a melodies properes i tonades d'arreu del món, clàssiques i contemporànies, tradicionals i d'autor.
- **Ampli i flexible.** Algú es preguntarà per què un repertori de 1000 melodies si amb un centenar que n'aprenquin ja en poden estar contents. La raó és que vol ser un mètode flexible: d'acord la realitat dels nostres alumnes, l'enfocament que li volguem donar i els gustos estètics, en farem la tria. L'únic que haurem de tenir present per què el mètode funcioni és:
 - fer un mínim de cada carpeta/apartat abans de passar a la següent
 - procurar triar la meitat amb temes de cançó catalana i en català
 - respectar l'ordre progressiu de les carpetes.

LA CANTIL·LACIÓ

En els seus orígens la cantil·lació era el fet de cantar un text de forma recitada, majoritàriament de forma monotonal.

Amb el temps es va veure ornamentat amb d'altres notes. Normalment aquesta ornamentació estava configurada amb els sons veïns al so de recitació (segones, terceres).

Degut a la tradició sonora, especialment la medieval, la seqüenciació en les ornamentacions inferiors no es donaven mai en una segona menor perquè no formava part del seu món estètic.

Aquest recurs melòdic era molt típic dins del repertori litúrgic (psalmisació).

Tanmateix també el podem aplicar, amb el nom de cantil·lació, a bona part del repertori popular, com ara algunes cantarelles d'infants que no tenen una tonalitat definida sinó que són més aviat modals, donat que pertanyen a un període pre-tonal. En el Renaixement encara trobem la dualitat Modal/Tonal. En el Barroc la Tonalitat ja es defineix clarament.

Recordem que els modes tenen el seu punt gravitacional al voltant d'una nota concreta, sense establir, però, graus definits. Així, la cantil·lació seria una particular forma modal profana amb unes ornamentacions, superiors o inferiors, properes a la nota principal. Normalment la darrera nota defineix el tipus de cantil·lació.

Per exemple una melodia que "cantil·li" amb la nota "la" podria tenir una seqüència així (clicqueu-hi a la partitura per escoltar-la):

He volgut incloure la definició d'aquest recurs melòdic per a establir la categoria d'algunes cançons i temes que no es poden classificar de cap manera com a tonal / modal ni com a pentatònic. Així p.e., "C de Sol" serà l'abreviatura per a designar una melodia que cantil·la al voltant de la nota Sol.

ÈPOQUES ESTÈTIQUES DE LA MÚSICA

1. GRÈCIA

s. XII a.C. – II a.C

Homer, Pitàgores, Esquil, Aristòfans, Plató, Aristòfil

2. ELS ROMANS

s. II a.C. – IV d.C.

Dídim d'Alexandria, Plutarco, Tolomeu d'Alexandria, Sant Agustí, Boeci

3. EL CANT GREGORIÀ

s. IV – X

Sant Hilari de Potiers, Sant Ambrós de Milà, Sant Gregori Magne, Sant Leandre de Sevilla

4. ELS JOGLARS I ELS TROBADORS

s. XI – XIII

Gonzalo de Berceo, Bernat de Ventadorn, Guiraut de Riquier, Marcabru, Berenguer de Palou, Adam de Halle, Alfons X El Savi.

5. L'ARS ANTIQUA *

s. XI – XIII

Hucbaldo, Guido d'Arezzo, Leonin, Perotin, Codex de Calixto, Codex de las Huelgas, Cantigues d'Alfons X, El Misteri d'Elx.

6. L'ARS NOVA *

s. XIV – XV

Vitry, Guillaume de Macheaut, F. Landino, John Dunstable, Duffay, Josquin Des Pres, El Llibre Vermell de Montserrat

7. RENAIXEMENT *

s. XV – XV

Juan del Encina, Cristóbal de Morales, Luis de Milán, Antonio de Cabezón, Francisco de Guerrero, Tomás Luís de Victoria, Palestrina, Andrea Gabrieli, Giovanni Gabrieli, Claudio Monteverdi.

8. EL BARROC *

s. XVII – XVIII

Johann Pachelbel (1653-1706), G.P. Telemann (1681-1767), Johann Sebastian Bach (1685-1750), G. F. Haendel (1685-1759), Corelli (1653-1713), Tomasso Albinoni (1671-1750), Antonio Vivaldi (1678-1741), Lully (1632-1687), Couperin (1668-1733), M.A. Charpintier (1634-1704), Joan Cererols (1618-1680), Gaspar Sanz (1640-1710), H. Purcell (1658-1695).

7. CLASSICISME *

s. XVIII – XIX

W. Amadeus Mozart (1756-1791), F.J. Haydn (1732-1809), Stamitz (1717-1757), K.P.E. Bach (1714-1788), A. Soler (1729-1783), Ferran Sors (1729-1783), D. Scarlatti (1685-1757), L. Bocherini (1743-1805), C. Gluck (1714-1787), Ludwig van Beethoven (1770-1827) (pont al romanticisme).

9. ROMANTICISME *

s. XIX – XX

Franz Shubert (1797-1828), H. Berlioz (1803-1869), Felix Mendelssohn (1809-1847), Robert Shumann (1810-1856), Frederic Chopin (1810-1849), Franz List (1811-1886), Johannes Brahms (1833-1897), P.I. Txaikowski (1840-1893), C. Franck (1822-1890), C. Saint-Saënts (1835-1921), A. Bruckner (1814-1896), G. Rossini (1792-1868), G. Donizetti (1797-1848), V. Bellini (1801-1835), Giuseppe Verdi (1813-1901), Richard Wagner (1813-1883), G. Puccini (1858-1924), G. Bizet (1838-1875), Offenbach, F. Tàrrega (1854-1909), Barbieri, Caballero, Bretón, Chapí, Chueca, Amadeu Vives (1871-1932).

10. NACIONALISME *

s. XIX –XX

M.I. Glinka, Alexandre Borodin (1834-1887), C. Cui, Balakirev, Modest Mussorsgky (1839-1910), N.R. Korsakov (1844-1908), Edward Grieg (1843-1907), B. Smetana (1841-1884), Antonin Dvořak (1841-1904), Anselm Clavé (1823-1874), F. Pedrell (1841-1922), Isaac Albéniz (1860-1916), Enric Granados (1867-1916), L. Millet (1867-1941), Enric Morera (1865-1942)

11. NEONACIONALISME *

s. XX

Manuel de Falla (1876-1946), Pau Casals (1876-1973), Frederic Mompou (1893-1987), J. Turina (1882-1949), Esplà (1886-1976), J.A. de Donostia (1886-1956), C. Del Campo, Eduard Toldrà (1895-1962), Joaquín Rodrigo (1902-), B. Bartok (1881-1945), Z. Kodaly (1882-1967), Jean Sibelius (1865-1957), George Gershwin (1898-1937), H. Villalobos (1881-1959).

12. CORRENTS DEL SEGLE XX *

s. XX

Postromanticisme: G. Malher (1860-1949), Richard Strauss (1864-1949).

Impressionisme: G. Faure (1845-1924), Claude Debussy (1862-1937), M. Ravel (1875-1937), E. Satie, P. Duckas, I. Strawinski

Dodecafonisme i Expressionisme: A. Shönberg (1874-1951), A. Berg (1885-1935), A. Weber (1883-1945).

Música d'Avanguardia: Rachmaninov, Prokofiev, Khachaturian, Respighi, Messiaen, Elgar, Ketelbey, Britten, Bacarisse, Xavier Montsalvatge, Xenakis, Ligeti, J.M. Mestres Quadreny, Joan Guinjoan, Josep Soler, Carles Guinovart, Rodríguez-Picó

Música lleugera: Elvis Presley, Beatles, Rolling Stones, Bob Marley, Mike Oldfield, Michel Jackson, Bob Dylan, Joan Baez, Barbra Streissand, Miguel Ríos, Miguel Bosé, Mecano, Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Raimon, Marina Rossell, Joan Manuel Serrat...

Les èpoques estètiques marcades amb un asterisc (*) tenen representació en el repertori:

Ars Antiqua, Ars Nova, Renaixement, Barroc, Classicisme, Romanticisme, Nacionalisme, Neonacionalisme, Postromanticisme, Impressionisme, Avanguardia

Apart d'aquestes, s'han inclòs en el repertori les següents categories:

Tradicional, Popular, Popularitzat, d'Autor i Nadalenc.

EL TEMPS

El temps o moviment determina la velocitat que ha de dur un tema musical.
S'acostuma a indicar al principi d'una partitura, numèricament o amb termes al·lusius:

MOVIMENT LENT

Largo	40-60	pulsacions / minut
Larghetto	60-66	pulsacions / minut
Adagio	66-76	pulsacions / minut

MOVIMENT TRANQUIL

Andante	76-108	pulsacions / minut
Moderato	108-120	pulsacions / minut

MOVIMENT RÀPID

Allegro	120-168	pulsacions / minut
Presto	168-200	pulsacions / minut
Prestissimo	200-208	pulsacions / minut

PUNTS DE CONTACTE ENTRE EL REPERTORI DE CANT CORAL I EL REPERTORI MULTIMÈDIA

De les “Cançons populars i tradicionals catalanes d’entre les quals s’han d’escollir les que han de formar part del repertori de cant coral de l’alumnat d’educació infantil i Primària” que el Departament d’Ensenyament de la Generalitat proposa per a les escoles de Catalunya, indico amb negreta les que hi queden recollides en el repertori multimèdia i entre parèntesi la seva referència.

Educació infantil	Cicle Inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
Sol, solet	Ploreu, ploreu ninetes	Margarideta	El rossinyol (525rossi)
La lluna, la pruna	Carnestoltes setze voltes	Una matinada fresca	Muntanyes del Canigó (307)
Plou i fa sol (148ploui)	El ball de la civada	El poll i la puça (ampliació)	L’hereu Riera (409hereu)
Cargol treu banya	La cançó de les mentides	El bon caçador	La balanguera
Pedra, pedreta (146pedra)	El ball de Sant Ferriol	El maridet	Els contrabandistes
El gegant del pi (104 gega)	La pastoreta (358queli)	Els tres tambors (584tambo)	La presó de Lleida
En Jan petit com balla	Quan el pare no té pa	En Pere Gallerí	La calma de la mar (937calma)
Olles, olles	El burriquet	La gat i el belitre	La dama d’Aragó (404-700)
Quinze són quinze (273quinz)	Ram, rampataplum	La filadora (960filad)	A la vora de la mar (522mari)
La sardana de l’avellana (196)	El ballet del rotlletó (407rotll)	Joan del riu	Cançó del lladre
Tres, sis, nou			El Virolai
La gallina ponicana (103poni)			L’emigrant (656emigr)
Dalt del cotxe (133cotxe)			L’estaca
Al carrer més alt			El cant de la senyera (844)
Bon dia nostre pare (582bon)			
Ara ve Nadal (138arave)	Fum, fum, fum	El noi de la mare (305noima)	Pastorets de la muntanya
Pastoret d’on véns	El rabadà	L’àngel i els pastors	Les dotze van tocant
Els reis arriben (054reis)	A Betlem me’n vull anar	El pobre alegret	El desembre congelat
Virolet Sant Pere	El dimoni escuat	Les bèsties al naixement	El cant dels ocells (606ocell)

05 - SUGGERÈNCIES MOLT INTERESSANTS SOBRE EL REPERTORI

SUGGERÈNCIES DE VISUALITZACIÓ DEL REPERTORI MULTIMÈDIA EN FORMAT MUS

1. En obrir un document, si surt el missatge “es necessita el **tipus de lletra desconegut...**” es recomana seleccionar de la llista el tipus “**Comic Sans MS**”. Si no el teniu podeu triar l’Arial o qualsevol altre. Digueu-li “D’acord”.
2. Si no voleu que a la pantalla surtin els marges ni els punts de control és molt important que aneu a “**Mostrar /Amagar...**” de la finestra “**Veure**” . Teniu un accés ràpid prement alhora la tecla **control** i la tecla **H** (Ctrl+H). Aleshores deseleccioneu “**Punts de control**” i “**Marges de pàgina**” i digueu-li “**D’acord**”. Si voleu conservar aquesta visualització per a tots els documents que obriu a partir d’ara, sense haver de tornar a fer sempre la mateixa operació, aneu a la finestra “**Configuració**” i seleccioneu la darrera fila “**Desar les preferències**”
3. La **visualització final d’una partitura** depèn de com teniu configurada la resolució de la pantalla i com teniu ajustada la partitura a la impressora. Si veieu que la partitura no ocupa àmpliament l’espai de la pantalla, una bona solució és anar a la finestra “**Veure**” (Ctrl+H) i seleccionar “**Zoom ample de pàgina**” o bé provar les altres dues opcions (“Zoom pàgina sencera” i “Escala constant”). Tanmateix aquesta operació la heu de fer cada vegada que obriu un document, encara que sigui el mateix. Hi ha una altra forma de canviar la configuració de la visualització i és anant a la finestra “**Fitxer**” i entrant en “**Ajustar la partitura...**”; trieu els marges i/o percentatge que més us estimeu (proveu per exemple “100%” i “El de la impressora”) i digueu-li d’acord. Aquest procediment sí permet conservar la configuració per al document en concret sempre i quan deseu ara el document anant a “Fitxer” i a “**Desar**” (Ctrl+S). Si us apareix un “Error de disc!” és perquè el document és de tan sols lectura. Si el document el teniu copiat al vostre disc dur, sense tancar el programa “Music Time” (l’amagueu provisionalment a la barra) aneu al document en qüestió, us hi col·loqueu amb el ratolinet, premeu el botó dret, entreu a Propietats i deseleccioneu l’atribut de “Tan sols lectura”. Ara sí us el deixarà desar. Si esteu llegint des d’un disc extern, el podeu copiar primer al vostre disc dur i fer les operacions esmentades; o bé, un cop a la finestra “Fitxer” enlloc de dir-li “Desar” li dieu “**Anomenar i desar...**”, tot canviant el nom del fitxer per a evitar conflictes.

SUGGERÈNCIES DE REPRODUCCIÓ DEL REPERTORI MULTIMÈDIA EN FORMAT MUS

1. **Per a escoltar la melodia** premeu la fletxa verda de la barra d'eines del Programa o la **barra espaiadora**. **Per aturar la** reproducció premeu el quadradet negre o la barra espaiadora. Si voleu escoltar a partir d'un determinat compàs cliqueu-hi primer amb el ratolí. Si la melodia no se sent malgrat que el cursor corre aneu a la finestra "Configuració" i a "Configuració MIDI..." i proveu en el port A les diverses opcions. Si trobeu una que us va bé i us agrada enrecordeu-vos abans de sortir del programa de desar les preferències (a la finestra "Configuració"). Podeu trobar més informació sobre aquest i d'altres aspectes a la finestra "Ajuda".
2. Si voleu **activar o desactivar el so de metrònom** premeu "**Ctrl+F**" o bé aneu a "Configuració" i "Metrònom activat". Es pot desar com a una preferència.
3. Si voleu **activar o desactivar la visualització del cursor de reproducció** aneu a "Configuració" i tot seguit a "Cursor d'interpretació". Es pot desar com a una preferència.
4. Si us agrada veure com un **piano virtual** toca les notes que sonen aneu a "Finestres" i seleccioneu "**Teclat d'ordinador**". Podeu decidir que el teclat segueixi totes les veus o les que vosaltres li digueu, tot entrant a "Seguir els pentagrames".
5. Si voleu **canviar el tempo** o velocitat de reproducció aneu a "**Finestres**" i a "**Temps**" i arrossegueu el cursor del mig o bé, per a un canvi més fi, cliqueu en el "+" o el "-". Per restaurar la velocitat inicial, cliqueu a "reset". La finestra emergent del tempo es pot arrossegar i mantenir-la en qualsevol part de la pantalla. Per a tancar-la es clica en el mini rectangle del marge superior esquerre.
6. Si voleu **canviar els timbres o els volums** dels instruments aneu a "Finestres" i a "Mapes de pistes". Els volums es poden arrossegar o entrar d'una forma més fina clicant a la barra "- volum +". Per variar els timbres cliqueu a unes de les caselles de la columna "Nom del timbre" per a fer entrar un nom d'instrument. Si cliqueu directament a la barra "Nom del timbre" us permetrà fer una entrada numèrica. Si voleu que una de les veus no sonin (per exemple la corresponent al primer pentagrama, heu de clicar el triangle corresponent de la columna "Play" perquè quedi blanc, això és, **mut**. O bé, si d'entre diverses veus tan sols voleu que se senti una, cliqueu a la casella corresponent de la columna "**Solo**".
7. Si voleu **transportar** la melodia tan sols a nivell auditiu, mantenint l'armadura i escriptura actual de la melodia, aneu a "Finestres" i a "Mapes de pistes" clicant damunt la casella o caselles corresponents de la columna "To", i aleshores trieu la nova tessitura. Si el que voleu és fer un transport auditiu i visual, el millor procediment és el següent: Premeu Ctrl+A. Aneu a la finestra "Compassos" i a "Armadura". Digueu-li en quina armadura esteu actualment. Digueu-li d'acord. Torneu a entrar a la finestra "Compassos" i a "Armadura", cliqueu les caselles "Moure notes" i "Moure acabaments i símbols", cliqueu "Amunt" o "Avall" segons vulgueu i aleshores trieu la nova Armadura /Tonalitat i digueu-li d'acord. Si voleu que les piques es posin automàticament com cal, cliqueu "Ctrl+G". Podeu desfer canvis amb "Ctrl+Z", però tan sols d'un en un!

SUGGERÈNCIES DE RECERCA DEL REPERTORI MULTIMÈDIA EN FORMAT MUS

1. Per a **cercar una melodia determinada**: Obriu l'**índex en format HTML**. Podeu cercar manualment amb el cursor. O bé, **des de** la pàgina oberta en **el vostre navegador** podeu prémer "**Ctrl+F**" (equivalent a anar a la finestra "Edita" i després a "Cerca en aquesta pàgina...") i **entrar el text corresponent** a l'autor, part del títol, categoria, figura mínima... Un cop heu localitzat la melodia desitjada fixeu-vos en quina **carpeta** es troba i quin és el seu nom en la extensió amb format "Mus". Aleshores aneu a obrir la melodia directament o bé des del Programa Music Time.
2. **Indicacions sobre les característiques en general**. Si cerqueu diverses melodies d'una de les característiques demanades (per exemple "Mozart", o bé, "corxera", "Do M", etc...) i aneu clicant "Cerca" o aneu prement "**enter**" us anirà apareixent per ordre totes les opcions disponibles dins del paràmetre establert. Això és molt útil per trobar melodies adaptades a les vostres preferències; per exemple, totes les que són de Catalunya, totes les que estan en la Tonalitat de "Mi M", totes les que són "Popular", totes les que estan en compàs de 5x4, etc... Tingueu present que en general, com més avanceu numèricament en la llista, més dificultat tindrà la melodia.
3. **Indicacions sobre les categories**. En aquesta columna hi trobareu la relació de les melodies amb alguns dels següents períodes estètics o tipologies:
 - * Ars Antiqua, Ars Nova, Renaixement, Barroc, Classicisme, Romanticisme, Postromanticisme
 - * Nacionalisme, Nou Nacionalisme, Impressionisme, Avantguarda,
 - * Tradicional, Popular, Popularitzat, Autor, Nadalenc
4. **Indicacions sobre la Tonalitat**. En aquesta columna trobareu l'especificació de les melodies que estan:
 - * En una Tonalitat i modalitat concreta (M = Major, m = menor). Ex.: Do M, Re m, Sol M, Sib M, Fa# m, etc...
 - * Les que pertanyen a Escales Pentatòniques (P) majors o menors. Ex.: P Fa M (pentàtonica en Fa Major).
 - * Les que pertanyen a un dels 5 Modes (M) següents: Dòric en Re, Frigi en Mi, Lidi en Fa, Mixolidi en Sol, Eoli en La.
 - * Les que cantilen a l'entorn d'una nota (C). Sintèticament podríem dir que la Cantil·lació és una forma modal profana que es caracteritza per unes ornamentacions, superiors o inferiors, molt properes a la nota principal. Ex. C Do.
5. **Indicacions sobre l'àmbit**. Fixeu-vos que les dues columnes "greu" i "aguda" són complementàries i juntes donen la informació de l'àmbit o extensió de la melodia, això és, la nota més greu i la nota més aguda que surt.
6. **Indicacions sobre el ritme**. En aquesta columna apareix la figura més petita que ens podem arribar a trobar d'entre les següents: rodona, blanca, negra, corxera, semicorxera, fusa, semifusa, i fins i tot quartifusa (però no pas octifusa!).
7. **Indicacions sobre l'autor**. Si la melodia és popular, hi apareixerà el país de procedència. Si se sap l'autor, apareixerà el seu cognom i de vegades també el nom. Si l'autor del text és diferent al del autor, se n'indica a la columna adjacent.

SUGGERÈNCIES D'ÚS DEL REPERTORI MULTIMÈDIA EN FORMAT MUS

Amb les partitures obertes en format "Music Time" podeu:

- I. **Escoltar-les** pel plaer d'escoltar-les. En podeu canviar el tempo, els timbres, silenciar algunes veus... Es recomana l'ús dels cascos, en un volum baix o moderat, per a copsar tots els detalls. Es pot fer passar la informació per un mòdul extern i/o amplificar-lo per un bon equip de música, sempre amb un volum moderat, en bé la nostra salut i el respecte als nostres familiars i veïns.
- II. **Solfejar-les**. Aquestes partitures dinàmiques són una eina molt valuosa per aprendre a solfejar o refermar els coneixements, especialment amb intervals o figures més difícils d'interpretar, ja que podem saber exactament com sonen i fer-ho a la velocitat desitjada.
- III. **Imprimir-les**. Si tan sols voleu imprimir un o alguns dels pentagrames, prèviament haureu de seleccionar el pentagrama o pentagrames que no voleu clicant-hi a l'esquerra i anant a la finestra "Partitura" i a "Esborrar pentagrama". Aquesta operació esborrarà el pentagrama triat per a totes les pàgines on es trobi. Tingueu present si voleu mantenir l'estatus original de no enregistrar els canvis quan tanqueu. Per a més informació sobre aquest i altres temes podeu consultar la finestra "Ajuda" del Programa Music Time.
- IV. **Sobre-interpretar-les**. És a dir, aprofitar la reproducció en Music Time per fer "Karaoke instrumental" o "Karaoke vocal". Amb un instrument, com ara la flauta de bec, el clarinet, el teclat, etc... podeu tocar seguint la partitura dinàmicament mentre esteu acompanyats, musicalment parlant, és clar. La major part de melodies que són cançons tenen el seu text escrit seguint la partitura, o en el seu defecte en el peu de pàgina, al principi o bé en un document "Word" que podeu obrir apart (el qual té el mateix nom canviant només l'extensió ".doc"), de tal formeu que podeu cantar mentre sona la música, repetir, aturar-vos, revisar la vostra afinació, etc... Recordeu que si voleu poder silenciar algunes veus (a "Mapa de pistes"), per exemple la veu solista, perquè soni exclusivament l'acompanyament sense la melodia principal. Teniu un La440 per a ajustar l'afinació del vostre instrument a la tarja o mòdul de so que utilitzeu per fer anar el Midi o Mus.
- V. **Utilitzar-les com a dictats**. Trieu una melodia de l'ampli repertori, preferiblement desconeguda, i amb la dificultat adient. Fixeu-vos a quina carpeta pertany i quin és l'àmbit que agafa, per saber quines notes poden sortir. Reproduïu-la i intenteu esbrinar les notes i/o el ritme. Feu-vos l'autocorrecció. Si voleu és permès mirar la primera / primeres notes o figures de referència. Si mai heu fet dictats podeu començar per les primeres i veureu que ràpidament avanceu! Si l'acompanyament us destorba, silencieu-lo. També podeu fer dictats de les veus no principals, com ara el baix. I també és interessant esbrinar quins instruments sonen i després comprovar-lo a "Mapa de pistes".

6 - DIDÀCTICA DE LA FLAUTA D'ÈMBOL

Es recomana treure tot el rendiment a les possibilitats que ofereix la flauta d'èmbol o "flauta-trombó"; com a instrument previ a la flauta dolça i com a instrument "per se:"

Amb aquesta flauta aprendran fonamentalment a bufar, controlant-ne l'emissió i la seva intensitat. També podran fer frulats, trinats i interpretar sirenes i melodies:

Interpretació de sirenes, efectes de so i dramatitzacions:

so de sirena de vaixell, so d'avió o coet enlairant-se, so de muntanya russa, so d'ou que davalla o tomàquet que s'esclafa , d'aire ululant, de fantasma, de refilar d'ocells, d'alegria, de tristor (p.e. 2a menor descendent), de sorpresa, de diàleg, de guirigall, etc, etc...

Trobareu exemples de fitxes i contes dramatitzats amb suport instrumental a la carpeta "Extres".

Interpretació de melodies senzilles de dues, tres o més notes, en la vessant de la flauta com a trombó, això és, en la possibilitat de produir notes definides i afinades intervàlicament (mig to, un to, un to i mig, dos tons...; segona menor, segona major, tercera menor, quinta, octava, etc ...). Si la flauta és transparent se'n poden ajudar amb unes marques que els hi farem.

Cantarelles populars catalanes com, Pim-Pam, Ai quin tro!, El bon pa, Bim! Bom!, Pedra-pedreta...

Cantarelles traduïdes al català com el Vaixell (Franja) Neu i glaç (Alemanya), Cucut (Alemanya), El concert (El corn, Les grosses timbales)...

Cantarelles d'autor o d'arreu del món com: El despertador (Irineu Segarra), Nana Hena (Índia), La mosqueta (Kodaly/Bofill...), Cançó de l'estiu guatxi (Ignasi Cimall), etc...

Un bon moment per emprar la Flauta d'èmbol podria ser al llarg del Cicle Inicial o edat equivalent:

A primer en la vessant de sirenes.

A segon en la vessant de melodies.

7 - LA FLAUTA DOLÇA

➤ RECOMANACIÓ SOBRE EL TIPUS DE FLAUTA:

Per a escoles de Música i d'acord l'edat de l'infant aprenent (4, 5, 6 anys...) seria interessant començar per la flauta sopranino, afinada en Fa i d'una llargada molt adient per a la petitesa dels seus dits.

Per a Centres de Primària probablement fóra preferible començar directament amb la flauta soprano, afinada en Do, a partir de Tercer o Quart curs, moment molt idoni per a l'inici del seu aprenentatge. I això per motius econòmics (no s'han de comprar dues flautes dolces al llarg de la mateixa Etapa de Primària) i pràctics (no els emboliquem amb digitacions iguals per a notes diferents...). Tanmateix, si creiem convenient el seu ús, potser substituint o complementant els recursos de la flauta d'èmbol, un bon moment seria el Cicle Inicial. Aleshores hauríem de valorar si és preferible ensenyar-los les digitacions de la flauta sopranino tal com són o “enganyar-los” (?) com si estiguessin fent notes de soprano...

També recomano que la flauta sigui de plàstic i ben afinada (no val “qualsevol flauta!”): no hi ha tant problema de temperament i és de més fàcil conservació i manteniment higiènic. Per motius didàctics recomano que tingui digitació alemanya: segueix un procés més lògic i fàcil en l'aprenentatge de les notes naturals (tots dos fas) i en les notes alterades no hi ha gaire diferència en la seva dificultat, més si tenim present el nivell d'interpretació que podem arribar a exigir a l'alumnat de Primària. A més, l'afinació final, i per tant la qualitat, és gairebé idèntica. Seria ideal que tots tinguessin el mateix tipus de flauta (la mateixa “marca i model) per motius de timbre i sonoritat uniformes.

Tot el dit en el paràgraf anterior es pot qüestionar perfectament en l'aprenentatge dut a terme a les Escoles de Música i Conservatoris: probablement serà preferible una flauta de fusta i de digitació barroca... El Mètode, de totes formes, serveix tant per a una com per a l'altra. Al final de cadascun dels quatre quaderns he inclòs la tabulatura en ambdues digitacions, així com alguna d'alternativa.

➤ HISTÒRIA DE LA FLAUTA:

Segurament l'origen de la flauta es troba en instruments antiquíssims fets amb tubs-ossos o canyes, on es feia un buf directe; en els corns-reclams; en els cargols marins, en la flauta de Pan o bufa-canyes... Posteriorment s'introduiria el bec; i passaria d'una peça a 2 ó 3 per introduir la possibilitat d'afinació amb altres instruments. Al segle XVI va tenir un gran desenvolupament. Cap al 1950 s'introdueix a les escoles, especialment a França.

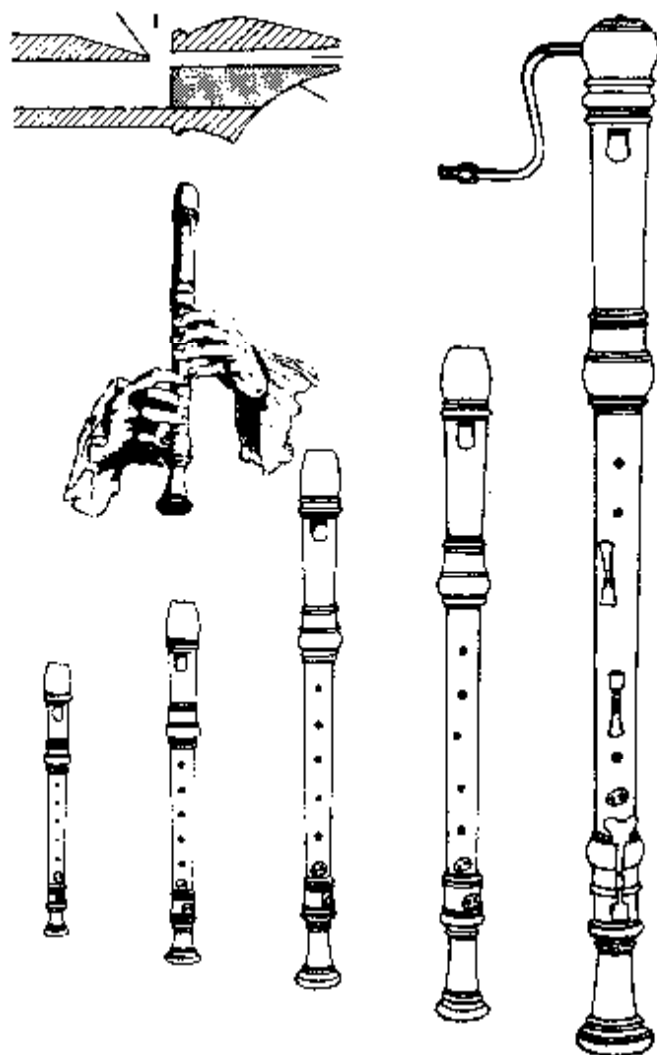
Entre els orientals, la flauta representa una columna vertebral simplificada, els seus forats, centres energètics, i el buf l'energia màgica... Hi ha clares referències de la "màgia" de la flauta en "La flauta Màgica de Mozart", on el seu so meravella... Als nanos els podem recordar el conte del Flautista d'Hamelín...

➤ TIPUS DE FLAUTA I ANATOMIA:

Ja hem apuntat que hi ha flautes de digitació alemanya i barroca (aquesta segurament d'afinació més perfeccionada). Externament, una flauta de digitació alemanya i una de barroca s'assemblen molt. Les podem distingir auditivament tocant la quarta nota, amb les dues possibles digitacions (interpretant per exemple el primer tetracord de l'escala). I visualment parant atenció justament en el tercer i quart forats (els corresponents al primer semitò!): la flauta alemanya té el tercer forat més petit que el quart, mentre que la barroca s'esdevé el contrari, el tercer forat és més gran que el quart. Això "fa" que el fa, el fa agut, els fas sostinguts i d'altres notes requereixin d'una digitació una mica diferent per trobar l'afinació adient.

La flauta soprano actual té uns 30 cm de llargada i es fa d'una, dues o tres peces (embocadura, cos i peu). Aquest darrera és la més recomanable doncs té junta d'afinació (podem regular l'afinació d'unes poques comes fins a mig to) i permet ajustar el peu a la mida o arc del dit menovell.

La construcció és inversament cònica en la seva perforació. Es fan de fusta o plàstic. Les de fusta acostumen a tenir un timbre més càlid i més bo, però tenen l'inconvenient que l'afinació canvia amb la temperatura: s'han de temperar i costa més conservar-los en òptimes condicions. Val a dir que també s'han fet flautes de vidre, d'entonació invariable; però són massa fràgils... Seria interessant construir flautes de quars... El quars és òxid de silici... I el silici el trobem en nombroses parts del cos i en totes les cèl·lules, talment que podríem fer ressonàncies molt interessants, fins i tot a nivell terapèutic...

Pel que fa a l'àmbit i tessitura tenim tot aquest ventall de flutes:

sopranino (afinada en Fa) (sovint utilitzada per Haendel i Vivaldi en el segle XVIII)

soprano (en Do), la típicament escolar

contralt (en Fa; una octava més greu que la sopranino)

tenor (en Do; una octava més greu que la soprano)

baix (en Fa; dues octaves més greu que la sopranino).

➤ FUNCIONAMENT BÀSIC, TÈCNICA, ATAC I EXPRESSIÓ

La part de la flauta que permet que el so vibri és el bisell: l'aire que surt del canal en topar-hi vibra (si bufem suaument i exclusivament amb el cap de la flauta emtem una nota que s'aproxima a un re agut); les diferents notes depenen dels forats que tapem o destapem... L'extensió aproximada és de dues octaves (la soprano del do4 al do6).

Però recordem allò que ens deia Goethe, el poeta que va prendre lliçons de música i que en el seu esplai tocava el clavecí, el violoncel i... la flauta!:

“Bufar no és tocar la flauta: cal saber moure els dits”

Bé, tot és important: una bona postura, una bona col·locació dels dits, respiració, atac, tècnica... (podeu consultar les primeres planes de cadascun dels quatre quaderns o bé la carpeta “Annexes als quaderns” dins de “Extres”).

En la flauta no tenim forats “blancs” o negres” com en el piano; diguem que només tenim els blancs. Per tant, per produir notes alterades ens ho hem de fer d'una altra manera. Per a fer el sostingut d'una determinada nota de vegades hem de mig-destapar el forat corresponent; però aquest sistema no serveix per a totes les notes perquè l'afinació no sempre és acceptable; per això s'adopten llavors digitacions en forquilla, etc...

Tinguem present que si exagerem la intensitat del buf, la nota digitada resulta més o menys aguda, fins i tot en octava (a l'estil de les flautes metàl·liques sense forat portaveu): heus aquí una relació directa entre intensitat i entonació. Per això, des d'un bon principi, els demanarem una intensitat del buf suau en general... (les notes agudes requereixen d'una mica més de força; les greus, especialment el do, tot el contrari...). Cal també vigilar la regularitat en el so; això és mantenir la intensitat del buf. En notes llargues és preferible que les escurcin abans que no els deformin... Un bon exercici per a aprendre a economitjar el buf és bufar suaument la nostra mà estesa, imaginat un fil d'aire que la travessa; si ho fem bé l'aire arriba fresquet...

Els llocs més adients per a respirar acostumen a ser els silencis i després de notes llargues (això sí, escurçant-les l'imprescindible). Però de vegades, per raons de fraseig, caldrà fer-ho en notes curtes...

Cal recordar que quan es bufa es procura fer-ho el més sec possible, empassant-se la saliva que calgui...

Apart del dit en els quaderns de l'alumne (o annexes) sobre l'atac senzill (a la Primària segurament ens haurem de conformar tan sols amb aquest atac) apuntar que també podem emprar el "dr" i el "tr" en l'atac senzill mig i fort i que la consonant "l" confereix un timbre trist i dolç. Pel que fa als atacs compostos (duru; diri; daga; taka / diridi; takata / diridiri; tktk; etc...) , que podem introduir opcionalment a la Primària i/o Secundària (i òbviament a les escoles de música), tinguem present que sempre haurem de fer correspondre la consonant "d" o "t" amb les parts accentuades. En les notes agudes articularem prop de les dents, mentre que en els greus, ho farem més enrere (fins a un cm.).

Cal unir l'atac amb una expressió adient:

Hem pensat mai que la flauta és un instrument en íntim contacte amb la nostra boca, i que els seus sons són produïts pel nostre propi alè vital? Cal parar atenció a aquestes possibilitats:

Legato. Motius, períodes o frases ben lligades, sense talls de respiració. Només s'ha d'atacar la primera nota i amb les restants continuar amb les síl·labes de l'atac compost.

Staccato. És el contrari: cal marcar les notes "picades" (notes amb puntets o amb indicacions semblants) amb cops de llengua curts i ben diferenciats, això és, atacs senzills successius. Compte!: Staccato no vol dir necessàriament "fortato".

Fruolato. Efecte especial aconseguit en fer una nota amb la vibració d'una erra "sorda".

"Sentimentato". Cada peça, per senzilla o curta que sigui, té el seu sentiment especial que cal copsar parant atenció, per tal de fer una interpretació el més fidel possible; això sí, sempre serà una interpretació personal, una recreació...

8 - DIDÀCTICA DE LA FLAUTA DOLÇA

➤ La dinàmica a la classe de música

Es recomana iniciar les classes de música escoltant tres minuts de música tranquil·la, amb els ulls tancats, per a ajudar-los a centrar l'atenció i a relaxar-se. Serà una audició activa però sense pretensions de treball posterior; l'important és que escoltin atentament, mentre respiren suaument (amb la panxulina o panxurrota).

És força raonable dedicar una tercera part de la classe a l'estudi de la flauta dolça tenint present que hi estem treballant diversos elements alhora... Opcionalment podríem dedicar la meitat del temps disponible. Segons la dificultat de les melodies podríem estudiar dos o tres melodies per sessió/setmana

Cal deixar ben clar des del principi les normes per a tocar flauta: "El que toca quan no toca, ja no toca!". Si hi ha infracció han de veure que hi ha conseqüència immediata: flauta confisca temporalment o bé flauta "sorda" (ja no podran bufar més durant aquella sessió...). La necessitat de respectar el silenci i de respectar les indicacions del director (indicacions d'entrada, manteniment, variacions...), l'adequació a la pulsació proposada, etc...

➤ El solfeig

La flauta és la millor excusa per a anar introduint progressivament la gairebé totalitat d'elements de la teoria i pràctica del solfeig, talment que aquesta no quedi com un apartat, sinó integrat perfectament en l'educació musical. D'aquesta forma els infants aprenen a interpretar les partitures sense gairebé esforç, perquè senten la necessitat de llegir per poder tocar! A les escoles de Primària trobo molt més encertat que el solfeig i la seva teoria es treballi des de la vessant interpretativa (amb cançons, danses i melodies), que a més a més inclou la seva audició.

No és de menysprear la importància de la imitació: ocasionalment poden haver motius rítmics més o menys difícils per al seu nivell, però amb repetides audicions-repeticions els poden arribar a interpretar amb precisió... I això és totalment vàlid.... Si se'ls van trobant en més ocasions n'arriben a fer una lectura global que els permet d'arribar a aïllar-los i interioritzar-los.

24

➤ Didàctica general i ideal d'aprenentatge de les melodies

- 1) Lectura rítmica. Si la melodia pertany a una cançó coneguda o per aprendre és obvi recomanar cantar-ne el text en primer lloc. D'aquesta forma ja tenim solucionat el problema del ritme que en general costa més que la lectura melòdica. En cas contrari (melodia desconeguda), caldria fer un treball previ de lectura rítmica (amb o sense prèvia audició). Si el mètode l'apliquem progressivament, en la majoria de casos els alumnes seran capaços de fer-nos aquesta lectura. En casos excepcionals (temes més difícils o fóra de la línia metòdica) la simple imitació serà suficient.
- 2) Lectura melòdica. Estudiarem les notes, tot solfejant-els oralment i amb la digitadura de la flauta és a dir, els infants van dient i fent els dits de les notes, en les seves flutes. Podem anar canviant les digitacions amb blanques o figures iguals...
- 3) Lectura rítmico-melòdica. Ajuntarem ritme i melodia, solfejant la melodia oralment i amb els dits, per tant, sense bufar en cap moment. Sovint ens en saltarem els passos 1 i 2 per fer un solfeig directe (especialment amb temes que ja coneixen). D'acord la dificultat, el solfeig es farà per imitació de motius, de períodes, de frases...
- 4) Estudi individual. En silenci, cada alumne repassa al seu "tempo" la melodia. En una segona fase o en lloc de la primera, els alumnes segueixen la melodia (del Cd, del piano, de la nostra flauta...) amb un tempo moderat, fent els dits corresponents.
- 5) Interpretació rítmico-melòdica. Els farem tocar (ara sí, bufant), a una velocitat més lenta, tots plegats. També ho podem fer per imitació: el professor toca primer un motiu o fragment, els alumnes responen.
- 6) Sobreinterpretació simple. Els alumnes toquen damunt la música enregistrada o interpretada per nosaltres, a la velocitat adient. Podem fer-ho amb solistes, amb tutti, etc... Quan els infants ja saben tocar-la podem polir la interpretació estudiant el fraseig, les respiracions, l'expressió, els atacs, les intensitats, les repeticions, etc... La sobreinterpretació té moltes avantatges: la música d'acompanyament corregeix en part, per llei d'harmonia, els errors d'interpretació, ajuda a cenyir-se a un tempo determinant, fa més agradable la pràctica, etc...
- 7) Sobreinterpretació amb acompanyament afegit. Un cop estigui ben apresada inclourem instruments de percussió i plaques., amb obstinats i acompanyaments senzills (baix, bordons...). Repetint el tema diverses vegades ho podem fer tot variant l'ambient tímbric a cada volta; enriquiment-afegiment d'instruments, "soli", efectes panoràmics, improvisacions i variacions melòdiques i rítmiques, etc...

➤ Petits consells didàctics

1. Segons la melodia, invertirem certs punts sobre la didàctica general d'aprenentatge, els obviarem, els adaptarem.
 2. Per ajudar-los a digitar podem emprar una flauta tenor, el doble de gran i de greu que una soprano: ens veuran bé i distingiran el so de la nostra flauta sobre les altres, talment que ens seguiran auditivament i visualment. A més doblar la veu principal li dona més volum i riquesa tímbrica a la interpretació.
 3. Insistirem en la suavitat i dolçor del buf i els prepararem psicològicament perquè no es desanimin amb les primeres produccions.
 4. Per als flautistes que es deixen o obliden eventualment la flauta, els farem digitar (sense bufar) amb una flauta de reserva, una funda, un llapis... col·locat a la barbeta. També els podem fer solfejar o cantar. No es recomana deixar-los cap instrument d'acompanyament, doncs aquesta mesura no reforça correctament el seu oblit. Per als infants que no troben mai la flauta o se la deixen tot sovint, òbviament haurem de prendre mesures més dràstiques (l que no els passi res!).
 5. No sóc partidari que els infants apuntin el nom de les notes a sota del pentagrama, per fer-ne una "lectura més fàcil", doncs pot esdevenir un vici i ser un entrebanc en la fluïdesa del solfeig. Ara bé, puntualment, per reforçar l'aprenentatge de notes noves o comprovar si se les saben, estaria justificat. En aquesta línia, és més interessant fer-los "pintar les notes", doncs els obliga a identificar cada nota en el mateix lloc (i per tant la seva vista es fixa en el pentagrama, no pas a sota, fóra de la partitura). A més, aquest procediment, apart de ser més estètic, reforça la identificació de la nota (donada per la posició en una determinada línia o espai del pentagrama). Per seguir aquest procediment, que aplicaríem especialment en el cicle Inicial i Mitjà i que, insisteixo, no ha de ser una norma, allò que farien els infants és pintar el cap de les notes cromàticament. Per exemple, fent un paral·lelisme entre ambdues escales (sense aprofundir en les enormes relacions entre sons i colors) podríem associar notes i colors de la següent forma: Do = blau fort, Re = lila, Mi = vermell, Fa = taronja, Sol = Groc, La = Verd, Si = blau suau.
- Com l'aprenentatge de les notes és progressiu, també ho és el de l'associació amb colors, que a més els podem introduir amb imatges o històries: p.e, "el sol és groc com el so", "el la és verd com l'ar-bre", el si "asul como el sielo azul", etc...
6. Partitures gegants: Si disposem d'un retroprojector podem fer que un alumne vagi seguint la partitura fotocopiada en una transparència (amb una antena o làser). Un monitor de pantalla gran on es repodueixi en format Mus la melodia i harmonia també pot ser útil per al seguiment general o per grups d'interpretació.
 7. Per nanos que no puguin digitar; poden acompanyar amb percussió, però també amb 2 o 3 flautes sopranos o tenors amb els forats tapats amb gomets preparats per fer notes d'acompanyament: Tònica, Domiant, sots-dominant (ex: Do, Sol, Fa).

➤ **Treball amb el Music Time a l'escola**

Si disposem de la sala d'ordinadors, de tant en tant el treball amb la flauta (sigui des de l'àrea de Música, sigui amb el temps assignat a les noves tecnologies) es podria desenvolupar de la següent forma:

Cada alumne portaria uns cascos senzills de casa seva. Hi ha uns adaptadors amb els quals dos alumnes es poden connectar a la mateixa sortida d'altaveus, per si calgués compartir ordinador per parelles. Cada alumne podria escoltar la partitura o partitures que en silenci s'ha de preparar prèviament, podent-ne variar la velocitat i seguint molt fàcilment amb el cursor la melodia en format "mus". Amb la flauta podria fer "dits", és a dir, anar fent la digitació en silenci de les notes que van apareixent. El mestre podria anar passant per comprovar fàcilment si van seguint la melodia, doncs pot veure la sincronia que hi ha entre la melodia electrònica en pantalla (amb el cursor activat) i la digitació, ajudant en cas necessari... Finament, després d'una estona de pràctica silenciosa, es duria a terme la interpretació individual i/o col·lectiva, de solfeig i tímbrica. També hi ha un cable que permet connectar la sortida d'àudio d'un dels ordinadors amb un equip de música. O bé, mitjançant la Tele-tutor connectada al Servidor, etc... Un monitor gran pot servir perquè tots els alumnes segueixin una determinada melodia alhora, sense perdre's (gràcies al cursor). Podem fer que la grandària d'una melodia es visualitzi més gran, amb menys compassos...

➤ **Treball amb la plataforma Multimèdia a casa**

El procediment seria semblant però amb l'avantatge que tenen més possibilitats, més llibertat d'acció, més flexibilitat en l'aprenentatge:

L'ús dels cascos seria opcional.

Poden bufar tranquil·lament (bé, amb certs límits és clar...).

Poden variar el format i emprar alternativament arxius mus, midi, mp3, àudio.

En el cas dels arxius Mus poden variar diversos paràmetres: tempo, timbre, grandària, metrònom i cursor activat o desactivat, silenciament del solo,... i en definitiva aplicar totes les suggències que hem comentat abans sobre l'ús del Music Time.

Poden tocar juntament amb familiars i amics fet que és més engrescador i té més valor.

Poden estudiar els melodies demandaes i d'altres de voluntàries.

➤ La motivació, la pràctica i el seguiment

Com a persona estimo la música i sóc conscient de la importància de comunicar-ho als alumnes de la millor forma possible. Si als alumnes els oferim un repertori adaptat a les seves possibilitats, que poden arribar a tocar “fàcilment”, si els deixem tocar melodies o adaptacions/arranjaments de temes que els agrada escoltar o que els són familiars (programes, pel·lícules, concursos...), si se n’adonen que aprenen i progressen ràpidament, òbviament els tindrem molt motivats. Per a acabar d’arrodonir-lo és important esperonar-los a practicar a casa, engrescar als pares en el seu aprenentatge i des de l’escola fer-los el seguiment i reconeixements deguts (mireu la fitxa “Practico” del Quadern de l’alumne). Si a més a més els copiem un Cd-rom o un Cd-àudio amb les melodies que treballaran, perquè puguin sobreinterpretar a les seves cases, resulta ser una bomba didàctica d’increïble poder!

Òbviament, si els infants practiquen a casa, com un deure més, però també com un hobby, l’eficàcia en l’aprenentatge es multiplica sensiblement.

Si aconseguim una dinàmica d’alumnes motivats que aprenen a l’escola, practiquen a casa i interpreten a l’escola tenim l’aprenentatge eficaç de la flauta assegurat. El procediment en aquest cas podria ser més o menys així:

- 1) A l’escola es canta i/o es presenta una determinada melodia. Una melodia escoltada prèviament sempre és més fàcil de tocar-la, apart d’agradar el fet de reconèixer i poder-la interpretar.
- 2) Es treballen els punts més conflictius (notes noves, salts de digitació, ritmes o motius més difícils) i s’ensenya la forma de solucionar-los.
- 3) Es deixa com a deure l’estudi de la melodia, tenint de temps tota una setmana. Això permet estalviar molt temps a l’escola i fer més eficaç l’aprenentatge.
- 4) A casa els infants escolten la melodia, la solfegen, la digiten, la toquen amb el seu tempo, la sobreinterpreten ajustant-se al tempo proposat per la música enregistrada en el CD (en Midi, Mus, MP3, àudio...). És adir, estudien i practiquen.

- 5) Quan són capaços de tocar-la sense equivocacions i sense interrupcions, fan un petit concert a la família. Els pares donen el "vist-escollat-i-plau" signant en el quadern, al costat de la partitura.
- 6) El següent dia de música, tots els infants que han après la melodia surten a tocar-la plegats (o per grups), amb la música de fons (per unificar) mentre la resta segueix "fent dits" (digitant sense bufar). La primera volta és convenient que els nans solfegin i digitin, i a partir de la segona que toquin. El professor pot verificar ràpidament, de forma auditiva i visual, l'aprenentatge dels seus alumnes. Finalment tot el grup intenta interpretar o sobreinterpretar la melodia. Al llarg de les setmanes, observant les melodies que més han agradat, es repassen, milloren i s'afegeix acompanyament divers...
- 7) És important fer-los un reconeixement oral i si pot ser escrit, p.e. posant-los la nostra signatura o el nostre segell al costat de la melodia, fer un quadre de progressió i seguiment, etc, talment que pares, alumnes i professor vegin contínuament el progrés. En el cas que la pràctica a casa hagi estat amb el Cd i/o amb un amic o familiar que també ha tocat, el reconeixement ha de ser el doble o el triple.
- 8) Eventualment o en certs casos, o depenent del nombre d'alumnes del grup, se'ls pot demanar que toquin individualment: p.e. per a escoltar més detingudament un determinat alumne, per valorar la seva pràctica i interpretació davant la resta del grup (lluïment motivador per tots), per a escoltar melodies que han après voluntàriament (que poden trobar en el CD o en altres compilacions...).
- 9) En el cas que puguem disposar de temps per fer un seguiment més individual, la resta de la classe pot seguir amb dits o bé aprofitar per preparar altres partitures (pintant-les, digitant-les) o fer altres fitxes de música, etc...

9 - DIDÀCTICA DELS QUADERNS DEL REPERTORI SELECCIONAT

IDEES de CONFECCIÓ dels QUADERNS PER ALS ALUMNES

Com vulgui que cada escola és diferent, per força hem de fer les adaptacions convenients. Fins i tot ho podríem fer, ja no per a cada grup-classe, sinó àdhuc per a cada aprenent, si calgués... I aquest mètode ens permet fer-ho a la nostra mida, perquè una de les seves característiques és la gran flexibilitat donada pel seu ampli repertori. I el mètode sempre funcionarà sempre i quan procurem assegurar un mínim de cançons en català i respectem l'ordre de dificultat.

A la carpeta "3 - Repertori Metòdic en Format mus amb 1.000 melodies" teniu totes les melodies perfectament seqüenciades per àmbit i ordre de dificultat. N'hi ha prou amb què feu la tria de cada carpeta (mínim una melodia per carpeta), en forma ascendent, des d'on vulgueu començar fins on vulgueu arribar.

A la carpeta "4 - Repertori Selecte Multiplataforma de Flauta 444 melodies" ja teniu una primera selecció que trobo més adient per a l'aprenentatge efectiu de la flauta. A més, les melodies d'aquesta selecció han rebut un tractament més acurat i hi podem trobar els corresponents textos (en format doc), midis, mp3... Als alumnes els en podem fer una còpia d'aquesta selecció en un Cdrom.

Si feu la tria des d'aquesta carpeta tingueu present que les 111 primeres melodies (des de l'arxiu 012mando fins al 227axpap) corresponen al Quadern 1, que treballa l'àmbit de re a re', amb notes naturals. De la 112 a la 222 (numeració de selecció) o des de la 236xoco a la 458cucua (numeració del repertori total) corresponen al Quadern 2, que treballa l'àmbit de do a re' i afegeix la nota alterada sib. De la 223 a la 333 (461son15 fins la 737suite) corresponen al Quadern 3, que treballa l'àmbit de do a fa' amb diverses alteracions. I del 334 fins al 444 (740lasci fins al 999onu) corresponen al Quadern 4, que treballa les dues octaves amb totes les alteracions, però on també hi podem trobar melodies de repàs i passeig.

Tingueu present que les partitures que estan preparades especialment per a ser impreses, doncs han estat simplificades, són les que apareixen a la carpeta 4 ("Repertori Selecte... 444...") exclusivament amb numeració, com per exemple "168" (les que porten numeració seguida de lletres, com per exemple "168puff" són idònies per a la reproducció musical i sobre-interpretació, doncs conserven totes les veus, en cas de tenir-les, i per tant l'acompanyament harmònic és complet).

Una vegada hàgiu fet la tria, només cal que afegiu la portada, annexes inicials que cregueu oportú, la taula de digitació corresponent (que la podem fotocopiar a la meitat inferior d'un DIN3 perquè es pugui desplegar per fora) i opcionalment els textos d'altres cançons (que potser en el següent curs tocaran). El podeu muntar com a quadern-faristol, més adient per a tocar amb una bona posició. I a gaudir!

QUADERN 1, “De re a re’ no n’hi ha re”

Des de l’arxiu 012mando fins al 227axpap (Carpetes 1 a 22). Ordre de la selecció: melodies des de la 1 fins a la 111.

Mà esquerra. Ordre d’aparició de notes (entre parèntesi), seqüència i àmbit

Carpeta												
1						la (2)	si (1)					
2						la		do’ (3)				
3						la	si	do’				
4					sol (4)	la						
5					sol	la	si					
6					sol	la	si	do’				
7								do’	re’ (5)			
8						la	si	do’	re’			
9					sol	la	si	do’	re’			
10					sol	la	si	do’	re’			
11					sol	la	si	do’	re’			
12					sol	la	si	do’	re’			

Mà dreta. Ordre d’aparició de notes (entre parèntesi), seqüència i àmbit

13				fa (6)	sol	la	si	do’				
14			mi (7)	fa	sol	la						
15			mi	fa	sol	la	si	do’				
16			mi	fa	sol	la	si	do’				
17		re (8)	mi	fa	sol	la	si	do’				
18		re	mi	fa	sol	la	si	do’	re’			
19		re	mi	fa	sol	la	si	do’	re’			
20		re	mi	fa	sol	la	si	do’	re’			
21		re	mi	fa	sol	la	si	do’	re’			
22		re	mi	fa	sol	la	si	do’	re’			

QUADERN 2, “De do a re’ i una mica alterat, sí”

Des de l’arxiu 236xoco fins al 458cucua. Ordre de la selecció: melodies des de la 112 fins la 222.

Ordre d’aparició de notes (entre parèntesi) i àmbit

23	do (9)			fa								
24	do				sol							
25	do				sol							
26	do					la						
27	do					la						
28	do					la						
29	do							do’				
30	do							do’				
31	do							do’				
32	do							do’				
33	do							do’				
34	do								re’			
35	do								re’			
36	do								re’			
37	do								sib(10)	re’		
38	do									re’		
39	do									re’		
40	do									re’		
41	do									re’		
42	do									re’		
43	do									re’		
44	do									re’		
45	do									re’		

QUADERN 3, “De do a fa’, si fa no fa”

Des de l'arxiu 461son15 fins al 737suite. Ordre de la selecció: melodies des de la 223 fins la 333.

Ordre d'aparició de notes (entre parèntesi) i àmbit

46	do											mi' (11)		
47	do											mi'		
48	do											mi'		
49	do											mi'		
50	do											mi'		
51 a 55	do												fa' (12)	
56	do			fa# (13)									fa'	
57	do												fa'	
58	do												fa'	
59	do											mi'		
60	do											mi'		
61	do											mi'		
62	do												fa'	
63	do												fa'	
64	do								do#' (14)				fa'	
65		re										mi'		
66	do# (15)	re# (16)											fa'	
67	do										re'			
68	do				sol# (17)								fa'	
69	do												fa'	
70	do												fa'	
71	do												fa'	
72	do											mi'		
73	do												fa'	

QUADERN 4, “El gran passeig i el gran reptre”

Des de l'arxiu 740lasci fins al 999onu. Ordre de la selecció: melodies des de la 334 fins la 444.

Gran passeig. Ordre d'aparició de notes (entre parèntesi) i àmbit

74 a 77	do											sol' (18)
78	do										fa'	
79 a 82	do											sol'
83	do										fa'	
84	do											sol'
85	do											sol'
86	do									mi'		
87	do										fa'	
88	do										fa'	
89	do											sol'
90 a 93	do											sol'

Gran reptre. Ordre d'aparició de notes (entre parèntesi) i àmbit

94	do											la' (19)	si' (20)	do'' (21)
95	do								mib' (22)			la'		
96	do											la'		
97	do									fa#' (23)		la'		
98	do												sib' (24)	do''
99	do										sol#' (25)			do''
100		re											sib'	

TEMPORITZACIÓ I DIDÀCTICA DELS QUADERNS

Si observem les taules anteriors, veiem que hi ha 25 elements melòdics possibles a introduir en aquest ordre:

si, la, do', sol, re', fa, mi, re

do, sib

mi', fa', fa#, do#', do#, re#, sol#

sol'

la', si', do'', mib', fa#', sib', sol#'

La progressió en l'aprenentatge de les diferents notes va paral·lel en la progressió de la dificultat rítmica.

Per a la Primària una bona temporització i seqüenciació dels quaderns, aplicable a la majoria d'escoles, podria ser aquesta:

Q-1 (re-re')	si, la, do', sol, re', fa, mi, re	C.M., 3r curs
Q-2 (do-re', sib):	do, sib	C.M., 4rt curs
Q-3 (do-fa')	mi', fa', fa#, do#', do#, re#, sol#	C.S., 5è curs
Q-4 (El gran passeig) (do-sol')	sol'	C.S., 6è curs
Q-4 (El gran repte) (do-do'')	la', si', do'', mib', fa#', sib', sol#'	Escoles de Música o alumnes avantatjats

El Q-1 treballa un àmbit d'octava, corresponent a l'escala dòrica del Re.

Q-1 (**re-re'**), elements melòdics nous: **si, la, do', sol, re', fa, mi, re**

S'hi treballen la **rodona, la blanca, la negra, la corxera** i excepcionalment la semicorxera.

Els compassos més treballats són el binari, el ternari i el quaternari simples: **2x2, 3x4, 4x4**.

Molts temes són **Cantil·lacions** en diverses notes, **Pentatòniques** en Fa i melodies tonals en **Sol M, Do M i La m...**

L'objectiu fonamental és aconseguir reconèixer i obtenir el **so** realment "**dolç**" de la flauta de bec, **aplicant l'atac senzill**.

El Q-2 treballa un àmbit de novena, corresponent a l'escala de Do M, ampliada amb el re', i afegint el si alterat.
Q-2 (**do-re'**, sib), elements melòdics nous: **do, sib**
Es fa un treball més persistent de la **semicorxera**.
Es fa un breu **avançament** del **compàs compost de 6x8**.
Hi predominen els temes tonals en **Do M i Fa M**, en menor grau en **Sol M, Re m, Lam** i algunes **melodies modals**.
L'objectiu fonamental és aconseguir una bona interpretació del do greu i certa agilitat en la digitació del si bemoll.

El Q-3 treballa un àmbit d'onzena.
Q-3 (**do-fa'**), elements melòdics nous: **mi', fa', fa#, do#, do#, re#, sol#**
Es fa un treball persistent de **la corxera i la semicorxera**.
Es treballa en profunditat el **compàs de 6x8** i es presenten compassos d'amalgama (5x4) i compassos diversos.
Hi predominen els temes tonals en **Sol M**, en menor grau en **Do M, Fa M i relatius menors**.
L'objectiu fonamental és aconseguir el domini de les alteracions de la primera octava.

El Q-4 (1a part: El gran passeig) treballa un àmbit de dotzena.
Q-4 (El gran passeig) (do-sol'), element melòdic nou: **sol'**. Es fa un bon **repàs** dels anteriors **elements apresos**.
Es refermen els elements rítmics més emprats i es presenten diferents tipus de tresets.
Es treballen **tota mena de compassos**.
Es treballen **diversos tipus de tonalitats majors i menors**, fonamental amb **una, dues i tres alteracions a l'armadura**.
L'objectiu fonamental és aconseguir el domini en l'emissió de les notes sobreagudes i refermar l'atac senzill.

El Q-4 (2a part: El gran repte) treballa un àmbit de dues octaves.
Q-4 (El gran repte) (do-do''), elements melòdic nous: **la', si', do'', mib', fa#, sib', sol#'**.
Es treballa especialment **la semicorxera i la fusa**
Es treballen **tota mena de compassos**.
S'introdueixen **tonalitats poc corrents**.
L'objectiu fonamental és aconseguir abastar les dues octaves cromàticament, amb agilitat, i treballar l'atac compost.

LA PRESENTACIÓ DE LES PARTITURES I ALTRES ANOTACIONS

Considero de vital importància la presentació d'unes partitures clares des del punt de vista de fraseig, talment que es faci el possible perquè quedi patent l'estructura de la melodia. Seguint aquesta filosofia les partitures han estat elaborades d'una forma natural i didàctica, evitant tallar períodes i en canvi evidenciant repeticions, respiracions o petites diferències encara que sigui en detriment de l'escriptura rígida dels compassos... D'aquesta forma s'ha aconseguit una visualització evident de frases i parts, per veure semblances i diferències ràpidament.

Justificacions sobre la presentació de les partitures en format horitzontal:

- Dóna més sensació d'espai
- En Music Time es visualitza en tota la pantalla, perquè els monitors són apaisats.

Permet muntar una llibreta flauter amb suport-faristol

En moltes melodies s'han afegit els acords perquè l'especialista o els propis infants puguin fer-ne l'acompanyament (per exemple amb la tònica, amb bordons de tònica i dominant, etc...)

S'ha procurat indicar els crèdits de la forma més completa, verificant-ne l'autenticitat . I si la melodia es tractava d'una cançó, normalment s'ha afegit el text de la cançó, fins i tot en la llengüa original. En alguns casos, s'ha post una mateixa cançó en diversos idiomes, de forma comparativa, per conrear la multiculturalitat, l'interès i el respecte i per promoure l'estudi i anàlisi de les traduccions i adaptacions que es fan de els cançons "estrangeres".

Proposo d'un bon principi emprar les partitures convencionals en pentagrama (les de tota la vida!), evitant posar-hi en aquestes el nom de les notes. Tanmateix s'apuntaran altres possibilitats que l'ajudaran a complementar-les, però mai a substituir-les, com no sigui molt puntualment. Així doncs, com a sistemes alternatius tenim: el sil·làbic, el fonomímic (aquest té l'avantatge que ens permet partir el grup en dues veus, una per a cada mà, fent bordons amb les flautes), el numèric, l'imitatiu, el flautigrama (incorporat en algunes de les primeres partitures coma suport i refermament), etc...

Trobareu molts exemples de com es poden tocar peces clàssiques en tots els nivells, si bé de vegades s'hagut de fer una segona veu o una adaptació totalment justificable; en aquest cas s'ha respectat la visualització de la veu principal o original. També us trobareu que he emprat el recurs didàctic de repetir al llarg del mètode certes peces, sigui perquè han estat transportades (i així ja en coneixen el ritme i se n'adonen que una mateixa peça es pot tocar en diferents tonalitats-escala), sigui perquè s'ha ampliat el fragment que coneixen, en tocar una altra veu o perquè se'ls ha mostrat una part diferent de la mateixa obra (vivint així el gaudi de conèixer més la peça per saber-ne més a nivell interpretatiu –incorporació de noves digitacions/notes i nous ritmes).

Al final d'algunes carpetes o de forma periòdica s'ha indicat la possibilitat de crear melodies partint dels elements treballats... Vegeu per exemple les melodies "Vals de l'èxit" (120exit) i "Passeig en un 6x8" (624passe) on s'ensenya molt gràficament a crear melodies basant-se en una seqüència d'acords (posteriorment es pot ampliar afegint brodadures, notes de pas...). També s'apunta la importància de la improvisació.

Pel que fa a peces per tocar amb la flauta contralt tenim dues possibilitats:

- 1) Amb la digitació de soprano, convertint-se així en un instrument transpositor. Caldria fer l'adaptació corresponent en el Music Time si volem sobreinterpretar.
- 2) Amb la digitació que li és pròpia. En aquest cas, moltes melodies del repertori de soprano serviran. Altres els transportarem una quinta descendent. I en un tercer grup, s'hi trobaran peces pensades exclusivament per a aquest tipus de flauta.

La flauta a la ESO ja sabem que no és prescriptiva; però es pot treballar en crèdits variables. Més si els alumnes de Primària comencen a pujar amb un cert nivell en flauta.

Òbviament a la ESO, és totalment recomanable que els alumnes tinguin un complet domini del programa Music Time, doncs serà una eina molt valuosa per a tota la seva vida. podran saber com sona exactament qualsevol melodia (editant-la o bé convertint-la tot partint d'una partitura escanejada i amb un programa OCR especial que converteix els diagrames musicals en MIDI i partitures electròniques), podran crear les seves pròpies creacions, podran seqüenciar-les, podran imprimir-les, etc...

À més a més, caldria treballar altres aspectes com els formats MP3, les WEBS de lletres de cançons i partitures, programes diversos de música etc, etc...

les seves característiques és la gran flexibilitat donada pel seu ampli repertori. I el mètode sempre funcionarà sempre i quan procurem assegurar un mínim de cançons en català i respectem l'ordre de dificultat.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

- AMERICAN FOLK SONGS.** Alan Lomax. Penguin books. 1964
- FOLK SONGS OF EUROPE.** Maud Karpeles. Oak Publications. 1964
- CANCIONERO UNIVERSAL INFANTIL.** Bonifacio Gil. Aguilar. 1964
- EL SAC DE CANÇONS.** Grup "El sac de cançons".
- IUKAIDÍ – 2.** Equip Telstar-33. Hogar del libro.
- NEGRO-SPIRITUALS.** Vol.1. Equip Telstar-33. Hogar del libro. 1967
- NEGRO-SPIRITUALS.** Vol.2. Equip Telstar-33. Hogar del libro. 1968
- PRIMERA RONDA DE CANÇONS.** Equip Telstar-33. Edicions musicals. 1969
- FOLK SONG ENCICLOPEDIA – 1.** Jerry Silverman. Chappell music company. 1975
- FOLK SONG ENCICLOPEDIA – 2.** Jerry Silverman. Chappell music company. 1975
- MARXES.** Equip Telstar-33. Hogar del libro. 1976
- LES CANÇONS D'ESQUIROLS.** Claret. 1984
- CULTURA MUSICAL.** Jaime-Manuel Mola. Editorial Casals. 1984
- ELS CINC DITS D'UNA MÀ.** Xesco Boix i d'altres. P. l'Abadia de Montserrat. 1984
- RE M'HI FA SI FA SOL.** Toni Giménez. P. l'Abadia de Montserrat. 1985
- OMPLE'T DE MÚSICA.** Noè Rivas. Edicions Pleniluni. 1985
- TOT CANTANT.** Toni Giménez. Edicions Raima. 1988
- CANTEM ALHORA.** Toni Giménez. Edicions Raima. 1990
- QUI CANTA I BALLA NO TÉ EL CAP DE PALLA.** Toni Giménez. Edicions Pleniluni. 1990
- MUSIC.** Francesc Busquets (per a algunes melodies clàssiques)
- CRESTOMATIA DE CANÇONS TRADICIONALS CATALANES.** Joaquim Maideu. Eumo. 1992
- LA MÚSICA A L'ABAST.** Constantí Sotelo i Paradela. 1992
- TOTES LES CANÇONS D'EN TONI GIMÉNEZ.** Toni Giménez. Edicions Raima. 1992
- QUADERN DE FLAUTA, Mètode Flautigrama – 1a part.** Ignasi Cimall. 1994
- QUADERN DE FLAUTA, Mètode Flautigrama – 2a part.** Ignasi Cimall. 1994
- QUADERN DE FLAUTA, Mètode Flautigrama – 3a part.** Ignasi Cimall. 1994
- TELEDMUS.** Cristina Fuertes. 1995 (per a bona part de melodies europees)
- CANÇONS POPULARS I TRADICIONALS A L'ESCOLA.** Ed. Servei de Difusió i Publicacions. Generalitat de Catalunya, D. E.

AGRAÏMENTS

Supervisor de multimèdia:

Supervisor de cançons i crèdits:

Supervisor harmònic (cantil·lació, pentatonisme i modes):

Supervisor harmònic (tonalitat i modalitat):

Il·lustradora de cançons

Francesc Busquets

Toni Giménez

Lluís Vergés

Àngel Español

Aida Ávalos Prada

CLOENDA

La cultura d'un país es mesura amb la cultura de les seves arts...

La música és l'art de combinar els sons (d'acord el ritme, la melodia i l'harmonia), de forma bella i agradable, i amb la intenció d'expressar sentiments.

"Sine musica nulla vita, sine musica nulla vita"

"Himmel un Erde müssen vergehn, aber die Musici, aber die Musici, aber die Musici bleiben destehn".

"L'instrument constitueix un dels grans miracles de la humanitat perquè permet combinar, sense necessitats de paraules, el pensament amb els sentiments"
(M. Dolors Bernal)

" No s'aconsegueix interpretar vertadera música amb el cap ni amb les mans, sinó amb el cor." (Carlos Fretgman).

Per què li hem de donar tanta importància a la flauta? Perquè si la cançó és un element integrador, la flauta és un element consolidador dels diversos aspectes de la música: referma les cançons, danses, audicions, elements del llenguatge apresos i permet descobrir el seu ritme i melodia, podent extrapolar els seus coneixements a melodies desconegudes contextualitzades...

És de vital importància com motivem els alumnes i com els fem emocionar davant el fet musical...

El secret d'un bon aprenentatge de la flauta està en la motivació, en la filosofia d'un mètode multimèdia i en un repertori prou ampli, flexible i ben seqüenciat.

Aquest mètode multimèdia, amb el suport del Cdrom i unes partitures dinàmiques són una eina molt valuosa per a l'aprenentatge de melodies, i amb una mica d'orientació inicial per a l'aprenentatge autodidacta posterior!

Us ofereixo un oceà ple de belles melodies, però caldrà que agafeu la barca i remeu vosaltres si les voleu escoltar ...

INDEX DE LA METODOLOGIA

1 – Introducció	pàg. 1
2 – Objectius del Repertori i Mètode Multimèdia de flauta dolça	pàg. 3
3 – Mètode	pàg. 4
Classificació del Mètode Multimèdia de flauta dolça.....	pàg. 4
Fonament metòdic.....	pàg. 4
Finalitat de la tasca del cantant segons Toni Giménez.....	pàg. 5
Característiques del Mètode Multimèdia de flauta dolça.....	pàg. 5
Sinèrgia de mètodes.....	pàg. 6
4 – Notes sobre el Repertori	pàg. 7
La cantil·lació.....	pàg. 8
Èpoques estètiques de la música.....	pàg. 9
El temps.....	pàg. 12
Punts de contacte amb el Repertori de Cant Coral.....	pàg. 13
5 – Suggerències molt interessants sobre el Repertori	pàg. 14
Suggerències de visualització	pàg. 14
Suggerències de reproducció.....	pàg. 15
Suggerències de recerca.....	pàg. 16
Suggerències d'ús.....	pàg. 17

6 – Didàctica de la flauta d'èmbol.....	pàg. 18
7 – La flauta dolça.....	pàg. 19
Recomanació sobre el tipus de flauta.....	pàg. 19
Història de la flauta.....	pàg. 20
Tipus de flauta i anatomia.....	pàg. 20
Funcionament bàsic, tècnica, atac i expressió.....	pàg. 22
8 – Didàctica de la flauta dolça.....	pàg. 24
La dinàmica a la classe de música.....	pàg. 24
El solfeig.....	pàg. 24
Didàctica general i ideal d'aprenentatge de les melodies.....	pàg. 25
Petits consells didàctics.....	pàg. 26
Treball amb el Music Time a l'escola.....	pàg. 27
Treball amb la plataforma Multimèdia a casa.....	pàg. 27
La motivació, la pràctica i el seguiment.....	pàg. 28
9 – Didàctica dels Quaderns del Repertori seleccionat.....	pàg. 29
Idees de confecció dels Quaderns per als alumnes.....	pàg. 29
Quadern 1, “De re a re’ no n’hi ha re”.....	pàg. 30
Quadern 2, “De do a re’ i una mica alterat, sí”.....	pàg. 31
Quadern 3, “De do a fa’, si fa no fa”.....	pàg. 32
Quadern 4, “El gran passeig i el gran repte”.....	pàg. 33
Temporització i didàctica dels quaderns.....	pàg. 34
La presentació dels quaderns i altres anotacions.....	pàg. 36